

Politisk udspil fra

LEDERNE

Veje til at erhvervsrette 10. klasse

Lederne har ti konkrete forslag
til at nytænke 10. klasse

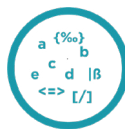

Indhold

Indhold	2
Forslag 1 Målgruppen for 10. klasse skal være klar og afgrænset	6
Forslag 2 Erhvervsretning af 10. klasse går gennem iværksætter og praksislæring	8
Forslag 3 Natur- og teknikfag (STEM) skal gøres attraktive for piger i 10. klasse	14
Forslag 4 Vejledning i 10. klasse skal understøtte, at flere kvinder vælger typiske mandefag på erhvervsskolerne	16
Forslag 5 Uddannelses- og erhvervsvejledning på private grundskoler og efterskoler skal også omfatte vejledning til erhvervsskoler	20
Forslag 6 Mere fokus på matematik og dansk	22
Forslag 7 Der skal indføres krav om prøveafleggelse som minimum i fagene dansk og matematik	24
Forslag 8 10. klasse bør tilrettelægges på en sådan måde, at muligheden for fritidsjob fremmes	26
Forslag 9 Tilbud om sommerskoler i iværksætter og innovation	28
Forslag 10 Elever i 10. klasse skal lære at håndtere stress	30
Litteraturliste	32

Veje til at erhvervsrette 10. klasse

Vi står over for den grundlæggende udfordring, at 10. klasse ikke lever op til sit formål. Kun knap hver femte er ikke uddannelsesparat efter 9. klasse, men alligevel vælger næsten halvdelen af eleverne at fortsætte i 10. klasse. Dertil giver 10. klasse et utilstrækkeligt læringsudbytte i forhold til at forbedre elevernes mulighed for efterfølgende at gennemføre en ungdomsuddannelse, jf. [EVA \(2016\)](#).

Samtidig med at en gruppe af unge vælger at fortsætte i 10. klasse uden et egentligt behov, er der desværre også en række unge, der efter grundskolen ikke er rustet godt nok til at gå direkte videre i uddannelsessystemet. Lederne er optaget af, at der i uddannelsessystemet er gode og relevante tilbud til dem. Den nye Forberedende Grunduddannelse er et godt tilbud til de allersvageste unge. Lederne ser gerne, at 10. klasse med markante justeringer kan det blive et godt tilbud til unge, der ikke er uddannelsesparate efter 9. klasse.

Lederne foreslår derfor, at 10. klasse som udgangspunkt kun er for elever, der har brug for et ekstra år i grundskolen. En ny evaluering af 10. klasse peger netop på, at det er elever med de største faglige udfordringer, der oplever det største faglige udbytte af den ordinære 10. klasse, jf. [EVA \(2020\)](#).

Skal 10. klasse klæde de unge bedst muligt på til at vælge en erhvervsuddannelse og til at gennemføre den, handler det bl.a. om at introducere nye faglige elementer om iværksætteri og ledelse i undervisningen. Og det handler om en ny pædagogisk tilrettelæggelse af undervisningen med mere vægt på værkstedsundervisning, kreative arbejdsformer mv. Sideløbende hermed bør der i vejledningen tages initiativer, der kan ændre på det kønsstereotype uddannelsesvalg, som ofte følger efter grundskolen.

Lederne præsenterer i dette udspil 10 konkrete forslag til at nytænke 10. klasse.

Forslag 1

Målgruppen for 10. klasse skal være klar og afgrænset

Lederne foreslår, at målgruppen for en ny 10. klasse afgrænses til elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate i 9. klasse og derfor har brug for ekstra indsats for at blive uddannelsesparate.

Ændres den nuværende model for uddannelsesparathedsvurderingen, foreslår Lederne, at adgangen til 10. klasse afgrænses til elever med de svageste boglige forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Forslaget ændrer ikke på, at det fortsat skal være muligt at vælge et ekstra skoleår på efterskoler og frie grundskoler efter 9. klasse – også for elever der er erklæret uddannelsesparate. Dette bør så ske mod deltagerbetaling.

Baggrunden for forslaget er, at når næsten hver anden elev (48 pct.) fortsætter i 10. klasse, er der sket en markant forskydning væk fra det oprindelige formål. Kun knap hver femte elev erklæres ikke-uddannelsesparat efter 9. klasse, jf. [EVA \(2018\)](#).

Med en lavere andel af elever i 10. klasse kan der frigøres ressourcer, der i stedet kan anvendes på et styrket og målrettet 10. klassetilbud, og overføres til erhvervsuddannelserne i form af et generelt løft af undervisningstaxameteret.

Forslag 2

Erhvervsretning af 10. klasse
går gennem iværksætter- og
praksislæring

Lederne bakker op om, at en ny 10. klasse skal erhvervsrettes ved at målrette 10. klasse i forhold til erhvervsuddannelserne. Lederne foreslår, at erhvervsretningen af den nye 10. klasse sker på følgende fire måder:

2.1 Iværksætter og ledelse skal forny 10. klasse

Lederne foreslår, at der som led i erhvervsretningen af 10. klasse introduceres nye faglige elementer om iværksætter og ledelse i undervisningen. Det kan med fordel ske i tilknytning til nye erhvervsrettede fag, projektopgaver m.v. Det kan konkret være projektføreløb, hvor eleverne simulerer opstart, ledelse og drift af virksomhed.

Baggrunden for forslaget om iværksætter er, at for mange unge er ønsket om at blive selvstændig en helt central motivation for valget af erhvervsuddannelse. To ud af tre elever på erhvervsuddannelserne har valgt uddannelsen, fordi uddannelsen kan føre til, at de kan blive selvstændige erhvervsdrivende, jf. [Center for Ungdomsforskning \(2011\)](#). Hver tredje iværksætter (fra iværksætterårgang 2017) har baggrund som faglært, jf. Lederes specialkørsel fra Danmarks Statistik, 2019.

Et øget fokus på iværksætter og ledelse i 10. klasse kan derfor bidrage til at skærpe de unges interesse for erhvervsuddannelserne. Fokus på iværksætter og ledelse kan også være med til at understrege 10. klasse som starten på en erhvervsuddannelse og dermed senere som en karriere som iværksætter/selvstændig.

Fra dansk side kan man hente inspiration fra Helsinki - Me & MyCity, hvor der i samarbejde med virksomhederne er udviklet et prisvindende ("World's best education innovation") læringskoncept.

En miniby bestående af en lang række virksomheder skaber rammerne for, at eleverne får mulighed for at etablere og drive virksomhed, jf. <https://yrityskyla.fi>.

2.2 Erhvervsretning af 10. klasse gennem mere praksislæring

Lederne foreslår, at 10. klasse indholdsmæssigt og pædagogisk som led i erhvervsretningen bør tilrettelægges som en tydelig forberedelse på en erhvervsuddannelse. Det kan f.eks. ske gennem langt mere undervisning i praktiske rammer og gennem øget brug af arbejdsformer, som er kreative, praktisk orienterede og samarbejdende.

Baggrunden for forslaget er, at forskellige analyser ikke har kunnet identificere en signifikant effekt i forhold til at forbedre elevernes mulighed for efterfølgende at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der er derfor brug for at nytænke indholdet af 10. klasse.

Gennem en ny og mere praksisbaseret læringsstil er der bedre mulighed for at motivere den elevgruppe, som lærer bedre gennem praktiske læringsaktiviteter. Elever tilegner sig viden på forskellig vis, og dette bør derfor også afspejles i en mere praksisfunderet undervisningsform i den nye 10. klasse. Hertil kommer, at flere praktiske fag i 8. og 9. klasse vil kunne få folkeskoleelever til at vælge en erhvervsuddannelse, jf. [DEA \(2018\)](#). En tredjedel af eleverne mener, at flere praktiske fag i nogen grad vil kunne få dem til at vælge en erhvervsuddannelse, mens 16 pct. i høj grad er enig i dette udsagn. Dette vil formentlig også gælde, hvis der kom flere praktiske fag i 10. klasse.

2.3 Erhvervsretning af 10. klasse ved at placere 10. klasse på erhvervsuddannelser

Lederne foreslår, at erhvervsretningen af 10. klasse også bør ske ved, at 10. klasse som udgangspunkt placeres på en erhvervsskole, hvilket bidrager til at understrege 10. klasse som starten på en karriere, der udspringer af en erhvervsuddannelse. Placeringen i tilknytning til en erhvervsskole vil også åbne op for, at eleverne kan anvende faciliteter på erhvervsskolen

i undervisningen som f.eks. værksteder, og undervisningen i f.eks. matematik kan gøres konkret i forhold til forskellige erhvervsuddannelser. En undervisning, der foregår tæt på erhvervsuddannelserne, kan også give inspiration til afklaring om erhvervsuddannelses-valg. Derfor bør det indgå i undervisningen fra første dag.

Fysisk lokalisering af 10. klasse på erhvervsskolerne vil også betyde nye og bedre rammer for værkstedsundervisning m.v. Fysisk lokalisering og/eller brobygning til erhvervsuddannelserne udgør også et vigtigt redskab til, at eleverne bliver afklarede med hensyn til valg af uddannelse, fordi en fysisk nærhed giver et konkret indblik i de erhvervsuddannelser, der udbydes på den pågældende skole.

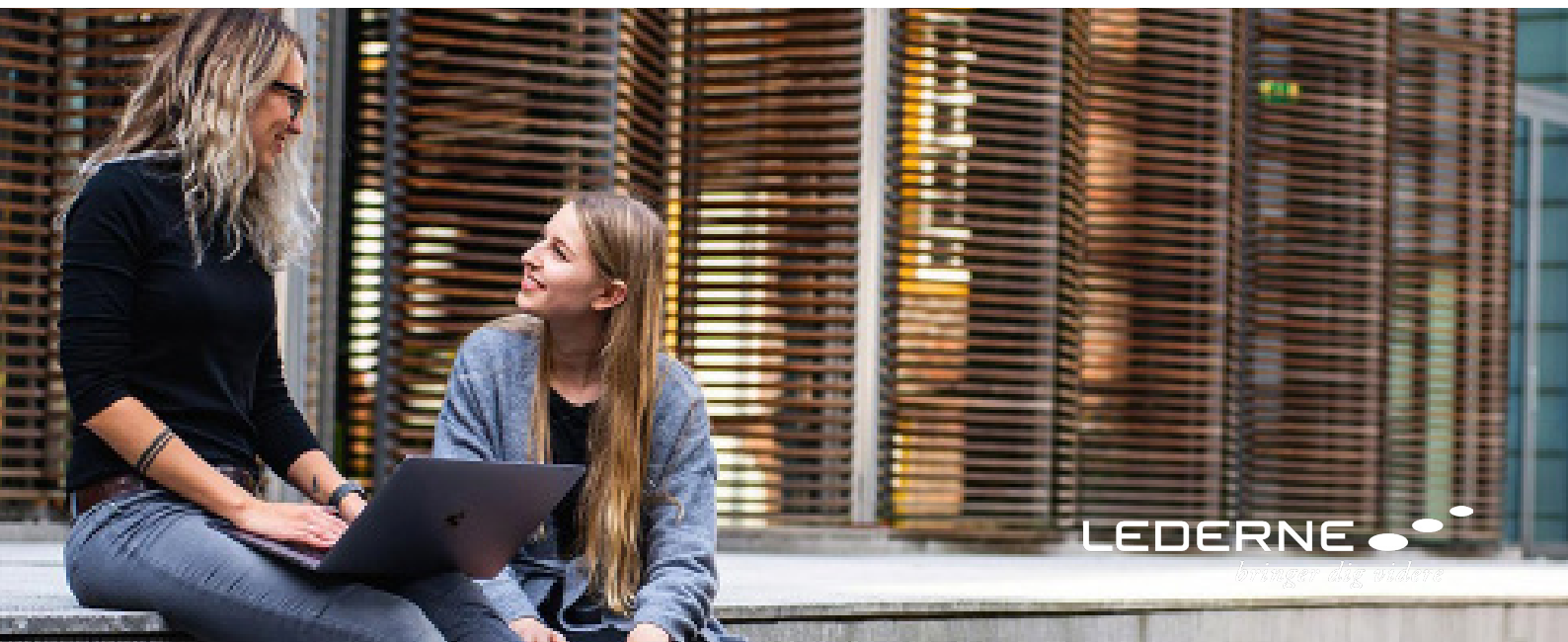

2.4 Erhvervsretning af 10. klasse gennem erhvervspraktik

Lederne foreslår, at omfanget af erhvervspraktik på en virksomhed som led i erhvervsretningen af 10. klasse bør øges til minimum tre uger, samtidig med at praktikopholdene skal kvalitetssikres og integreres i undervisningen. Det skal ske gennem en tydelig efterbearbejdning, hvor eleven i dialog med skolen reflekterer over praktikopholdet.

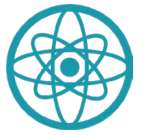
Gennem erhvervspraktik udvikler eleverne deres valgkompetence, idet de opnår konkret erfaring fra et erhvervsområde. Det er en vigtig pointe fra vejledningsforskningen, at elever i høj grad udvikler deres valgkompetence (valg af ungdomsuddannelse) gennem konkrete erfaringer med fagene/branchen – mere end det sker gennem traditionel vejledning i form af oplysning m.v., jf. [Oxford Research \(2013\)](#).

Forslagene ændrer ikke på, at det fortsat skal være muligt at vælge et ekstra skoleår på efterskoler og frie grundskoler efter 9. klasse.

Forslag 3

Natur- og teknikfag (STEM) skal gøres attraktive for piger i 10. klasse

Lederne foreslår, at undervisningen i naturfagene tilpasses indholdsmæssigt og tilrettelæggelsesmæssigt med henblik på at gøre pigerne mere interesserede i fagene.

Pigernes interesse for de naturfaglige fag skal fastholdes i 10. klasse, og det kan f.eks. ske ved at tone naturfagene. En mulighed er at tilføje fagene nye dimensioner med større vægt på f.eks. design og innovation. Det kan også handle om at kommunikere teknikfagenes bredere samfundsmæssige betydning, herunder også inddrage f.eks. etiske dimensioner i forbindelse med it- og naturfag.

Baggrunden for forslaget er, at elever i 8.-9. klasse har en fjerdedel færre STEM-interesser end elever i 4.-5. klasse. Og det er særligt pigerne, der mister interessen, jf. [DEA \(2019\)](#). Skal det lykkes at gøre STEM erhvervsuddannelserne mere attraktive for piger, er der brug for at gøre en STEM-karriere mere attraktiv for kvinder.

Forslag 4

Vejledning i 10. klasse skal understøtte, at flere kvinder vælger typiske mandefag på erhvervsskolerne

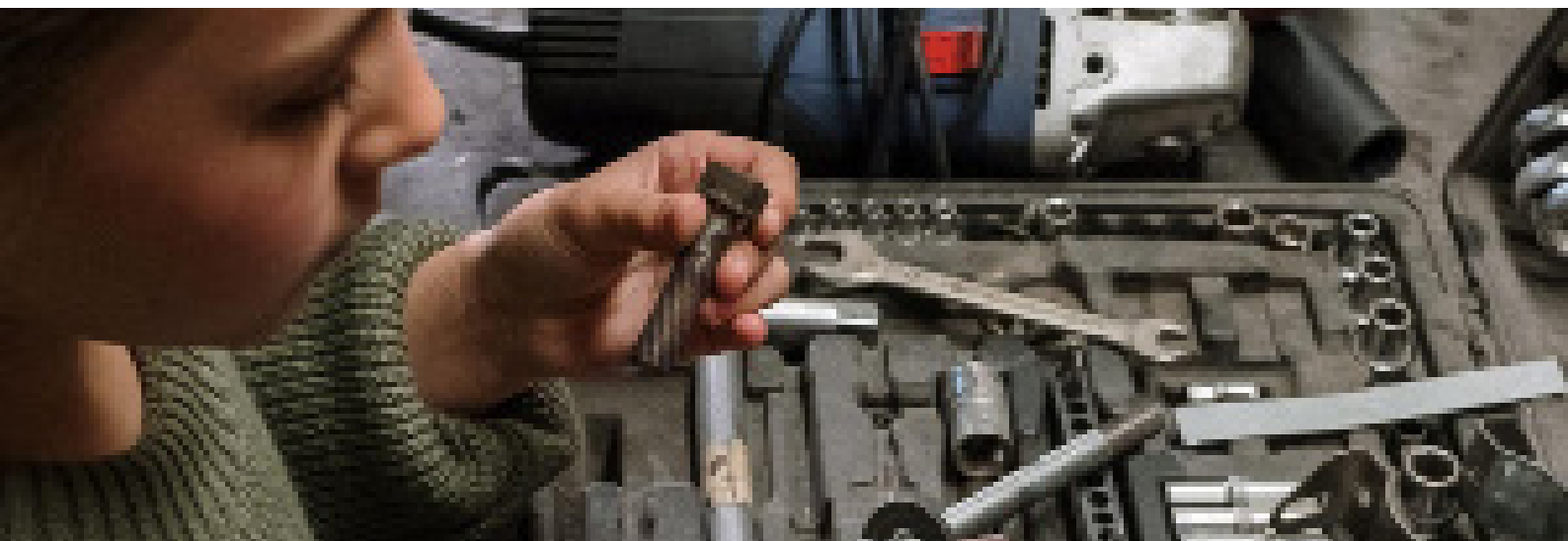

Lederne foreslår, at vejledningen i 10. klasse får som eksplicit formål at modvirke det kønsbetingede uddannelsesvalg.

Det kan f.eks. ske på følgende måder:

- Det skal tilføjes i vejledningsloven (kapitel 1, § 1), at målet for vejledningen er at modvirke det kønsbetingede uddannelsesvalg.
- Til at understøtte vejledningen udarbejder Børne- og Undervisningsministeriet relevant vejledningsmateriale. Materialet kan gøre brug af faglærte karrierekvinder som rollemodeller og fremhæve, at mange faglærte senere opnår en lederkarriere. Indsatserne kan med fordel ske i samarbejde med virksomhederne, der kan bidrage med konkrete rollemodeller m.v.
- Det er også helt centralt, at vejledningsindsatsen har forældrene som central målgruppe, idet forældrene erfaringsmæssigt har stor indflydelse på elevernes uddannelsesvalg.
- Vejledningen bør også gøre det tydeligt – ikke mindst for kvinderne – at erhvervsuddannelserne giver gode muligheder for at læse videre og tage en videregående uddannelse.
- STEM-fag og -karrierer skal gøres synlige og konkrete i undervisningen, bl.a. gennem fokus på fagenes anvendelsesorientering og generelt gennem de karrieremuligheder, som fagene åbner op for.
- Muligheden for at læse videre efter en erhvervsuddannelse er særlig god for unge, der har gennemført en EUX (erhvervsuddannelse med studiekompetence), hvorfor der bør sættes endnu mere fokus på EUX som valgmulighed for kvinderne.

Baggrunden for forslaget er, at på mange erhvervsuddannelser er der en meget skæv kønsfordeling. Andelen af kvinder inden for uddannelser på hovedområdet teknologi, byggeri og transport er meget lav – kun 11 pct. – og på visse uddannelsesretninger betydeligt lavere. Tilsvarende er der på uddannelser rettet mod de typiske kvindefag en meget lav andel af mandlige elever.

At få flere kvinder ind på erhvervsuddannelserne rettet mod de traditionelle mandefag bør derfor være en naturlig prioritet som en vej til at få flere unge til at vælge erhvervsuddannelserne og dermed dække det behov faglært arbejdskraft, der er de kommende år.

Kvindelige rollemodeller kan motivere piger, hvis de bliver opmærksomme på variationen af uddannelser og karrieremuligheder, som STEM-fagene giver mulighed for. Unge er generelt interesserede i STEM-fag, men i grundskolen opfattes fagene som svære, mindre interessante og som noget, der ikke kan kobles til deres hverdagsliv og samfundet. Dette kan være problematisk, da særligt piger kræver, at deres uddannelse skal være relevant for dem og matche deres identitet nu og i fremtiden. Piger har – gennemsnitligt betragtet – højere forventninger til, at deres uddannelse og job skal have værdi for samfundet og andre mennesker. Det er således vigtigt, at naturfag i folkeskolen har dette for øje, jf. [Teknologipagten \(2018\)](#).

Forslag 5

Uddannelses- og erhvervsvejledning på private grundskoler og efterskoler skal også omfatte vejledning til erhvervsskoler

Lederne foreslår, at uddannelses- og erhvervsvejledningen af unge, der tager 10. klasse på private grundskoler og efterskoler, følger de samme grundlæggende krav til vejledningen som i Folkeskolen. Derfor skal lovgivningskravene vedr. vejledning til 10. klasser på private grundskoler og efterskoler harmoniseres med kravene i folkeskolen.

Set i lyset af at to ud af tre elever går i 10. klasse på en privat grundskole eller efterskole, lægger Lederne stor vægt på, at en erhvervsretning af 10. klasse har fokus på hele 10. klasseaktiviteten, herunder også vejledning, brobygning m.v. til ungdomsuddannelserne.

Den brede politiske aftale af 30. januar 2019 om justering af Folkeskoleloven jf. [Børne- og Undervisningsministeriet \(2019\)](#) og det efterfølgende lovforslag indeholder nogle hensigtsmæssige ændringer i forhold til at styrke praksisfagligheden i Folkeskolen, bl.a. gennem et styrket samarbejde med erhvervsskolerne. Hermed er der allerede taget små, nye skridt til en erhvervsretning af bl.a. 10. klasse i folkeskolen.

Idet de private grundskoler, efterskoler m.fl. ikke er omfattet af Folkeskoleloven vil disse ændringer imidlertid ikke få nogen betydning for to ud af tre elever i 10. klasse. Det understreger vigtigheden af et 360 graders eftersyn på 10. klasseområdet.

Forslag 6

Mere fokus på matematik og dansk

Lederne foreslår, at der kommer mere fokus på centrale fag som matematik og dansk ved at øge timetallet i disse fag mod en tilsvarende reduktion i omfanget af tilbudsfag og andre valgfag.

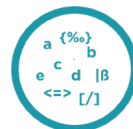
Med indførelse af adgangskrav til erhvervsuddannelserne er det helt afgørende, at eleverne opnår gode basale færdigheder i dansk og matematik. Det sikrer eleverne (direkte) optag på en erhvervsuddannelse og øger sandsynligheden for at fuldføre en uddannelsen.

Sammenhængen mellem eksamenskarakter i grundskolen og frafald på erhvervsuddannelserne er markant. Blandt de, der fik mellem -3 og 2 i både dansk og matematik til 9. klasses eksamen i 2002, og som har været indskrevet på en erhvervsuddannelse, er der 42 pct., som har gennemført 9,5 år efter i slutningen af september 2011. Dette skal holdes op imod, at 59 pct. og 77 pct. af dem, der hhv. fik mellem 2 og 4 og mellem 7 og 12 i begge fag i 2002, har gennemført, svarende til en forskel på hhv. 17 og 35 procentpoint, jf. [Rockwool Fondens Forskningsenhed \(2014\)](#). Særligt karakteren i matematik har betydning.

Forslag 7

Der skal indføres krav om
prøveafleggelse som minimum i
fagene dansk og matematik

Lederne foreslår, at der indføres krav om prøveafleggelse som minimum i fagene dansk og matematik i 10. klasse. Der bør desuden fortsat gives standpunktskarakterer, og der bør også fortsat som i dag foretages en uddannelsesparathedsvurdering i 10. klasse.

I dag kan elever i 10. klasse indstille sig til 10.-klasseprøver i et eller flere af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi eller indstille sig til at aflægge en eller flere af folkeskolens 9.-klasse-prøver i fagene dansk, matematik og engelsk, jf. [lov om Folkeskolen \(§ 19 f.\)](#).

Baggrunden for forslaget er, at der i dag eksisterer adgangskrav til erhvervsuddannelserne om mindst 2 i dansk og matematik, og derfor er det helt centralt, at eleverne aflægger prøve med henblik på direkte optag på en erhvervsuddannelse. Krav om prøveafleggelse vil også understrege vigtigheden af disse fag.

Forslag 8

10. klasse bør tilrettelægges på en sådan måde, at muligheden for fritidsjob fremmes

Lederne foreslår, at et eftersyn af 10. klasse også sætter fokus på betydningen af 10. klasses elevers fritidsjob for resultater i 10. klasse og senere på erhvervsuddannelser. Til at udbrede fritidsjob blandt eleverne foreslås ny landsdækkende ungeside på jobnet.dk, der samler fritidsjob. Fritidsjob kan også indgå som et aktivt pædagogisk element i undervisningen i tilknytning til valgfag, projektopgaver m.v.

Baggrunden for forslaget er, at unge med fritidsjob får højere karakterer til afgangseksamenen i 9. klasse, bl.a. er de hurtigere til at begynde på en ungdomsuddannelse. Til gengæld har det ingen betydning for deres fravær i skolen, jf. [en undersøgelse fra TrygFondens Børneforskningscenter \(Lesner et al. 2018\)](#).

Andelen af børn og unge med et fritidsjob er lavere end i 2008, men er begyndt at stige igen efter flere års fald, jf. Danmarks Statistik.

Fritidsjob spiller også en positiv rolle for integrationen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere jf. [VIVE \(2018\)](#). Tallene viser, at 80 pct. af unge, der har et fritidsjob, er kommet i gang med en uddannelse, mens det kun er 65 pct. blandt andre med ikke-vestlig baggrund.

Et fritidsjob kan desuden fungere som et effektivt brobygningsinstrument, der kan bidrage til at afklare den unges uddannelsesvalg gennem erfaringer fra arbejdsmarkedet, og de unge får allerede tidligt erfaring med at begå sig på en arbejdsplads, som er nyttig, når der senere skal søges praktikplads.

Forslag 9

Tilbud om sommerskoler i
iværksætter- og innovation

Lederne foreslår, at der udvikles nye tilbud om iværksætteri og innovation til elever i grundskolen målrettet mellemtrinnet og udskoling. Det kan ske i form af sommerskoler målrettet elever, der står over for valg af ungdomsuddannelse.

Baggrunden for forslaget er, at en stor gruppe af unge (to ud af tre elever) vælger erhvervsuddannelserne, fordi det kan føre til at blive iværksætter/selvstændig erhvervsdrivende, jf. [Center for Ungdomsforskning \(2011\)](#). Med tilbud om sommerskoler i iværksætteri og innovation til unge på overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelserne bliver det muligt at motivere flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse.

Forslag 10

Elever i 10. klasse skal lære at håndtere stress

Lederne foreslår, at elever i 10. klasse opnår viden om mentalt helbred og om, hvordan stress kan forebygges gennem f.eks. bedre planlægning, relationelle kompetencer og mindfulness. Det kan bl.a. ske i tilknytning til vejledningsindsatsen.

Baggrunden for forslaget er, at stress er et stigende problem for unge, jf. Sundhedsstyrelsen (2018). Unge på arbejdsmarkedet er i dag mere stressede end ældre. Stress hos unge har konsekvenser for de unges muligheder for at fungere på en arbejdsplads. Det udfordrer arbejdspladserne og den enkelte leder, hvis unge ansatte ikke kan håndtere stress, da det bl.a. kan medføre fravær og nedsat produktivitet.

I et samfundsmæssigt perspektiv kan det også påvirke de unges muligheder for overhovedet at gennemføre en uddannelse og få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Litteraturliste

Litteraturliste

- Børne- og Undervisningsministeriet (2018): Fra folkeskole til faglært - Erhvervsuddannelser til fremtiden. Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti
<https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf18/181122-eudaftale-fra-folkeskole-til-faglaert.pdf?la=da>
- Børne- og Undervisningsministeriet (2019) Folkets skole: Faglighed, dannelse og frihed - justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole. Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti
<https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf-19/190130-aftaletekst.pdf?la=da>
- Center for Ungdomsforskning (2011) Ungdom på erhvervsuddannelserne: Delrapport om valg, elever, læring og fællesskaber. Odense: Erhvervs-skolernes Forlag
<https://www.cefu.dk/emner/publikationer/publikationer/ungdom-paa-erhvervsuddannelserne-%E2%80%93-delrapport-om-valg,-elever,-laering-og-faellesskaber.aspx>
- DEA (2018) Mellem forventningens glæde og det svære valg: 2109 elever i 9. klasse om valget af ungdomsuddannelse.
<https://www.datocms-assets.com/22590/1586164786-mellem-forventnings-glaede-og-det-svaere-valg.pdf>
- DEA (2019) Hvordan får vi STEM på lystavlen hos børn og unge?
<https://www.datocms-assets.com/22590/1589283953-stempaalystavlenhos-boernogunge.pdf>
- EVA (2016) Effekten af kommunale 10.-klassetilbud
<https://www.eva.dk/grundskole/effekten-kommunale-10-klasetilbud>
- EVA (2018) Uddannelsesparathedsvurderingen 2018. Udvikling i uddannelsesparathedsvurderingerne i 8., 9. og 10. klasse.
<https://www.eva.dk/grundskole/uddannelsesparathedsvurderingen-2018>

Litteraturliste

- EVA (2020) Elevernes syn på 10. klasse: Unges vej mod ungdomsuddannelse.

<https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/elevernes-syn-paa-10-klasse>

- Lesner, Rune V., Anna Piil Damm, Preben Bertelsen, Mads Uffe Pedersen (2018) Life Skills Development of Teenagers through Spare-Time Jobs. TryghedsFondens Børneforskningscenter:

<https://childresearch.au.dk/publikationer/nyhed/artikel/life-skills-development-of-teenagers-through-spare-time-jobs/>

- Oxford Research (2013) Unges valg og valgkompetencer: Notat om skolebesøg i Viborg Kommune,

<https://arkiv.viborg.dk/referater2005-2013/files/LBR-220813-5-1.pdf>

- Rockwool Fondens Forskningsenhed (2014) De unge kan uddannes mere effektivt: Lavere frafald, lavere omkostninger eller højere fagligt niveau på ungdomsuddannelserne

<https://www.rockwoolfonden.dk/app/uploads/2016/01/Nyhedsbrev-August-2014.pdf>

- Sundhedsstyrelsen (2018) Danskernes Sundhed: Den Nationale Sundhedsprofil 2017

<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2018/Den-Nationale-Sundhedsprofil-2017.ashx?la=da&hash=421C482AEDC718D3B4846FC5E2B0EED-2725AF517>

- Teknologipagten (2018) Hvad motiverer piger til at vælge STEM-uddannelser?

<https://www.teknologipagten.dk/media/789385/faktaark-2.pdf>

- VIVE (2018) Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder: Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/boligsociale-indsatsers-bidrag-til-at-forebygge-kriminalitet-i-udsatte-boligomraader-14310/>

